

II. DOCUMENTAR JURIDIC

LEGEA NR. 217/2003 PENTRU PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ÎN FAMILIE*

Ioana Vida

Art. 1 alin. (1) stabilește ca obiect de interes național ocrotirea și sprijinirea familiei, dezvoltarea și consolidarea solidarității familiale, iar pe cale de consecință, la alin. (2) se arată că prevenirea și combaterea violenței în familie fac parte din politica integrată de ocrotire și sprijinire a familiei și reprezintă o importantă problemă de sănătate publică. În acest context se recomandă un climat familial bazat pe prietenie, afecțiune și întraajutorare morală și materială. De asemenea protecția și promovarea drepturilor victimelor violenței în familie trebuie să se realizeze în conformitate cu principiul legalității, principiul respectării demnității umane, principiul prevenirii săvârșirii actelor de violență în familie, principiul celerității, principiul parteneriatului, principiul egalității de șanse și de tratament. La aceste principii se angajează statul roman, prin autoritățile competente, să elaboreze și să implementeze politici și programe destinate prevenirii și combaterii violenței în familie, precum și protecției victimelor violenței în familie.

De asemenea, legea clarifică care sunt formele de violență și care sunt drepturile victimei. Astfel, noile dispoziții legale stabilesc formele sub care se poate manifesta violența în familie. De asemenea se statuează dreptul victimei la respectarea personalității, al demnității și al vieții private.

Astfel, în primul rând, conform legii, noțiunea de **violență în familie** presupune orice acțiune sau inacțiune intenționată, manifestată

fizic sau verbal, săvârșită de către un membru de familie împotriva altui membru al aceleiași familii, care provoacă ori poate cauza un prejudiciu sau suferințe fizice, psihice, sexuale, emoționale ori psihologice, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, constrângerea sau privarea arbitrară de libertate. Noile reglementări stabilesc că pot fi considerate acte de violență inclusiv actele de gelozie sau izolarea victimei de familie și prieteni, interzicerea activității profesionale, impunerea voinței, provocarea de stări de tensiune și suferință psihică, controlul vieții personale, privarea de mijloace economice sau interzicerea accesului la valorile culturale, etnice sau religioase sunt considerate ca fiind acte violente, iar victima poate să ceară, în aceste cazuri, ordin de restricție față de agresor.

Legea lărgeste aria de aplicare a noțiunii de **membru de familie**. Astfel noile prevederi legale stabilesc la art. 5 că prin membru de familie, se înțeleg ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude; soțul/soția și/sau fostul soț/fosta soție; persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc; pe lângă soț/soție sau rudă apropiată, poate fi considerat chiar și fostul soț/ fosta soție sau cel cu care se conviețuiește, chiar și în afara căsătoriei; tutorele sau altă persoana care exercita în fapt sau în drept drepturile fata de persoana copilului; reprezentantul legal sau alta persoana care îngrijește persoana cu boala psihică, dizabilitate intelectuală sau handicap fizic, cu excepția celor care îndeplinesc aceste atribuții în exercitarea sarcinilor profesionale.

În al doilea rând, victima are dreptul la respectarea personalității, demnității și a vieții

* Republicată în temeiul dispozițiilor art. IV din Legea nr. 25/2012 privind modificarea și completarea Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 165 din 13 martie 2012, dându-se textelor o nouă numerotare.

sale private, la informarea cu privire la exercitarea drepturilor sale, la protecție specială, adecvată situației și nevoilor sale, la servicii de consiliere, reabilitare, reintegrare socială, precum și la asistență medicală gratuită, la consiliere și asistență juridică gratuită, în condițiile legii. În acest sens, art. 15 alin. (1) enumeră unitățile pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, respectiv centre de primire în regim de urgență, centre de recuperare pentru victimele violenței în familie, centre de asistență destinate agresorilor, centre pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, centre pentru servicii de informare și sensibilizare a populației. Alin. (2) consacră faptul că aceste unități oferă gratuit servicii sociale destinate victimelor violenței în familie, respectiv asigură protecție, găzduire, îngrijire și consiliere victimelor violenței în familie, locația acestora fiind secretă publicului larg.

Remarcăm că cea mai importantă noutate introdusă de lege o reprezintă prevederea referitoare la **ordinul de protecție**. Conform art. 23 alin.(1) persoana a cărei viață, integritate fizică sau psihică ori libertate este pusă în pericol printr-un act de violență din partea unui membru al familiei, poate solicita instanței să emită un ordin de protecție.

Măsurile ordinului de protecție cuprind evacuarea temporară a agresorului din locuința familiei, indiferent dacă acesta este titularul dreptului de proprietate, reintegrarea victimei și, după caz, a copiilor, în locuința familiei, limitarea dreptului de folosință al agresorului numai asupra unei părți a locuinței comune atunci când aceasta poate fi astfel partajată încât agresorul să nu vină în contact cu victima,

obligarea agresorului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de copiii acesteia sau față de alte rude ale acesteia ori față de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate, interdicția pentru agresor de a se deplasa în anumite localități sau zone determinate pe care persoana protejată le frecventează sau le vizitează periodic, interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, cu victima, obligarea agresorului de a preda poliției armele deținute, încredințarea copiilor minori sau stabilirea reședinței acestora.

De asemenea instanța poate dispune suportarea de către agresor a chiriei și a întreținerii pentru locuința temporară unde victima, copiii minori sau alți membri de familie locuiesc sau urmează să locuiască din cauza imposibilității de a rămâne în locuința familială, obligarea agresorului de a urma consiliere psihologică, psihoterapie sau poate recomanda luarea unor măsuri de control, efectuarea unui tratament ori a unor forme de îngrijire, în special în scopul dezintoxicării.

Remarcăm rolul important al obținerii unui ordin de protecție, respectiv interzicerea oricărui contact cu victima. De asemenea, agresorul este obligat să predea poliției armele deținute.

Durata măsurilor dispuse prin ordinul de protecție se stabilește de judecător, fără a putea depăși 6 luni de la data emiterii ordinului. Pentru a obține un astfel de ordin de protecție, victima trebuie să completeze o cerere care este scutită de taxa judiciară de timbru și care va fi judecată de urgență.